

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 2000/DZ/2/1/292

Bratislava 27.10.2000

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor, v správnom konaní začatom na návrh Obce Rovensko proti podnikateľovi Slovenský plynárenský priemysel, štátny podnik so sídlom Mlynské Nivy č. 44/a, Bratislava vo veci zneužitia dominantného postavenia voči Obci Rovensko podľa ustanovenia § 7 zákona č.188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov

rozhodol

na základe § 11 ods. 1 písm. e) zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov tak, že konanie podnikateľa Slovenský plynárenský priemysel, štátny podnik so sídlom Mlynské Nivy č. 44/a, Bratislava, spočívajúce v neochote uhradiť všetky náklady za plynofikáciu Obce Rovensko, nemá povahu zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 7 zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov.

Odôvodnenie:

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor (ďalej len "úrad"), obdržal od Obce Rovensko návrh na začatie správneho konania zo dňa 22.6.2000 č.j. 320/2000 a č.j.325/2000 vo veci zneužitia dominantného postavenia Slovenským plynárenským priemyslom, štátny podnik, Mlynské Nivy č.44/a, Bratislava (ďalej len "SPP"), ktoré malo spočívať v neochote SPP uhradiť všetky náklady za plynofikáciu Obce Rovensko. Obec Rovensko vo svojom návrhu ďalej uviedla, že doterajšie pokusy o úhradu nákladov na plynofikáciu obce boli zo strany SPP odmietnuté. Obec Rovensko žiada o akceptovanie riešenia navrhnutého postupu, t.j. aby SPP s ňou uzatvoril dohodu o úhrade nákladov na stavbu miestnej časti plynovodu v plnej výške, vrátane zaplatených úrokov.

Nechce byť diskriminovaná ako malá obec z hľadiska spotreby plynu. Tým, že SPP prinútil obec investovať do "vyhradeného technického zariadenia", ktoré môže využívať len zákonom určená organizácia, zneužíva SPP svoje dominantné postavenie. Bezplatným prevodom rozvodov plynu v Obci Rovensko v prospech SPP by došlo k neoprávnenému prospechu SPP a ku škode obce, ktorá uvedené zariadenie na svoje náklady vybudovala. Obec sa Uznesením č. 2/1996 zaviazala len dofinancovať sieť plynovodu z finančných prostriedkov obecného rozpočtu, ale neuviedla, že nebude žiadať spätnú úhradu vynaložených prostriedkov od SPP.

Podaním vyššie uvedeného návrhu začalo dňom 23.6.2000 správne konanie.

Na začatie správneho konania a podanie Obce Rovensko reagoval SPP listom zo dňa 3.7.2000 zn.166/2000/PO/Mo, v ktorom uviedol, že :

- Investorom I. etapy plynofikácie Obce Rovensko, ktorá začala v roku 1997 bol SPP, š.p. OZ Nové Mesto. Financovanie bolo realizované na základe zmluvy o združení zo dňa 15.5.1997 a jej dodatku z 8.12.1997 s podielom obce v sume 50 360,- Sk a SPP s podielom 2 129 000,- Sk. V II. etape plynofikácie bola investorom obec a bola realizovaná tiež v roku 1997 s nákladom vo výške 2 065 095,- Sk.
- SPP okrem uvedených združených prostriedkov investoval do plynofikácie obce finančné prostriedky vo výške 652 116,- Sk, čo spolu činí 2 824 616,- Sk.
- Plynárenské zariadenia vybudované v II. etape plynofikácie Obce Rovensko odovzdala obec do správy SPP Zmluvou o prevode hmotného investičného majetku zo dňa 20.11.1997 v súlade s ustanoveniami zákona č.67/1960 Zb. o výrobe, rozvoji a využití vykurovacích plynov.
- Odmieťa tvrdenie obce, že postoj SPP je v rozpore s ustanovením § 8 ods. 2 zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Uvedené ustanovenie hovorí o zákaze darovania nehnuteľného majetku obce, ak to nepripúšťa osobitný predpis. Bez ohľadu na Plynárenský zákon č.67/1960 Zb. platný v čase prevodu majetku z obce do správy SPP, plynovody ako aj ostatné rozvodné siete nie sú nehnuteľnosťami.
- Podiel na financovaní plynofikácie obcí je obmedzený z dôvodu nedostatku voľných finančných zdrojov. Priemerná finančná účasť SPP na plynofikácii je vo výške cca 50% nákladov. V prípade Obce Rovensko poskytol SPP z celkových nákladov v I. etape a II. etape aj ďalšiu investíciu vo výške 652 116,- Sk, čo spolu predstavuje podiel 58%.

Pre rozhodnutie vo veci a na posúdenie toho, či v danom prípade došlo k zneužitiu dominantného postavenia na relevantnom trhu bolo potrebné zodpovedať na otázku, či SPP prinútil obec investovať finančné prostriedky do výstavby plynárenského zariadenia, v čom spočívala údajná neochota uhradiť náklady za plynofikáciu a či bol prijatý všeobecne záväzný právny predpis, prípadne stanovená metodika na uhrádzanie "odškodného" za prevedené plynárenské zariadenia.

Pre posúdenie, či podnikateľ SPP zneužíva dominantné postavenie, bolo potrebné preukázať existenciu jeho dominantného postavenia na relevantnom trhu ako aj to, že svojim konaním naplnil niektoré z ustanovení § 7 ods. 5 zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon").

Podľa ustanovení § 7 zákona dominantné postavenie na trhu má podnikateľ alebo niekoľko

podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži alebo ktorí vzhľadom na svoju ekonomickú silu sa môžu správať nezávisle vo vzťahu k iným podnikateľom a spotrebiteľom a môžu obmedzovať súťaž. Ak sa nepreukáže niečo iné, predpokladá sa, že podnikateľ nie je vystavený podstatnej súťaži, ak jeho podiel dodávok alebo odberu zhodného alebo vzájomne zastupiteľného tovaru na relevantnom trhu je najmenej 40 %. Relevantný trh je priestorový alebo časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb užívateľov zhodné alebo vzájomne zastupiteľné.

Ďalej podľa citovaného ustanovenia § 7 zákona zneužívanie dominantného postavenia na relevantnom trhu je zakázané. Zneužitím dominantného postavenia na relevantnom trhu je najmä :

- a. priame alebo nepriame vynucovanie neprímeraných podmienok v zmluvách
- b. obmedzenie výroby, odbytu alebo technického vývoja tovaru na úkor spotrebiteľov
- c. uplatňovanie rozdielnych podmienok pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom, ktorými sú títo v hospodárskej súťaži znevýhodňovaní (diskriminácia)
- d. viazanie súhlasu s uzavretím zmlúv na podmienku, že druhá strana odoberie aj ďalšie plnenie, ktoré s požadovaným predmetom vecne ani podľa obchodných zvyklostí nesúvisí.

Relevantný trh v danom prípade je z vecného hľadiska určený dodávkami zemného plynu, z priestorového hľadiska je určený plynovými rozvodmi v obci a z časového hľadiska dňom podpísania zmluvy, t.j. od 5.3.1997 až doteraz.

SPP má prirodzený monopol a z toho vyplývajúce dominantné postavenie na relevantnom trhu, ktoré je preukázané tým, že do konca účinnosti zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvode a využití vyhrievacích plynov (Plynárenský zákon), t.j. do 30.6.1998, mal SPP v rámci Slovenskej republiky výhradné postavenie pri rozvode a dodávke plynu pre maloodberateľov i veľkoodberateľov. SPP ako podnikateľ má aj naďalej na relevantnom trhu dominantné postavenie, nie je vystavený podstatnej súťaži a vzhľadom na svoju ekonomickú silu sa môže správať nezávisle vo vzťahu k iným podnikateľom a spotrebiteľom.

Pre posúdenie zneužitia či nezneužitia dominantného postavenia zo strany SPP, bola v prebiehajúcom správnom konaní dôležitá otázka spôsobu úhrady "odškodného" Obci Rovensko. Vzhľadom na uvedené úrad listom zn.3013/PMÚSR/2000 zo dňa 11.9.2000 podal v zmysle § 40 ods. 1 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní podnet na začatie správneho konania o predbežných otázkach na Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len "MF SR"). V tejto súvislosti úrad rozhodnutím čí. 2000/PK/2/1/239 zo dňa 17.8.2000 podľa § 29 ods. 1 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní konanie prerušil.

Úrad požiadal MF SR o odpoveď na tieto predbežné otázky :

1. čím (uznesením vlády, zákonom atď.) bola stanovená výška finančných prostriedkov na odškodnenie miest a obcí za bezodplatný prevod plynárenských zariadení, ktoré mestá a obce vybudovali z vlastných finančných zdrojov a následne previedli do majetku SPP,

2. aká metodika bola stanovená pre SPP na uhrádzanie "odškodného" za prevedené plynárenské zariadenia,
3. aký bol stanovený finančný objem prostriedkov na bezodplatný prevod plynárenských zariadení z miest a obcí na SPP.

MF SR v liste zo dňa 31.8.2000, č.j. 18 809/2000 - 45 k predmetnej veci uviedlo, že v rámci finančných vzťahov štátneho rozpočtu k rozpočtom obcí na rok 2000 (ani v predchádzajúcich rokoch) nie sú zahrnuté finančné prostriedky na odškodnenie miest a obcí za bezodplatný prevod plynárenských zariadení, ktoré mestá vybudovali z vlastných finančných zdrojov a následne previedli do majetku SPP. Metodika riešiaca úhradu nákladov za prevod plynárenských zariadení, ktoré boli prevedené z majetku obcí do správy SPP nie je vypracovaná. MF SR odporučilo úradu obrátiť sa v predmetnej veci na Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len "MH SR"), do ktorého kompetencie spadá predmetná problematika.

Dňa 11.9.2000 úrad listom zn.3013/PMÚSR/2000 v predmetnej veci požiadal MH SR o zodpovedanie predbežných otázok.

MH SR vo svojej odpovedi zo dňa 20.9.2000 č.j.2397/2000 - 200 na predbežné otázky uviedlo:

- výška finančných prostriedkov na "kompenzáciu" jednotlivých obcí nie je známa, v októbri 2000 sa má uskutočniť rokovanie pracovnej komisie, ktorá vykoná objektivizáciu nákladov obcí;
- pracovná komisia zložená zo zástupcov MH SR, Združenia miest a obcí Slovenska a SPP navrhne metodiku na uhrádzanie "kompenzácií";
- finančný objem prostriedkov na "kompenzácie" stanovený nebol, konečné riešenie tejto problematiky bude navrhnuté v privatizačnom projekte SPP.

Úrad svojimi listami č.2351/PMÚSR/2000, č.3252/PMÚSR/2000 zo dňa 29.9.2000 vyzval účastníkov konania, aby sa v zmysle ustanovenia § 12 ods. 5 zákona vyjadrili písomne alebo ústne k výsledkom šetrenia pred vydaním rozhodnutia vo veci. Túto možnosť využil dňa 10.10.2000 starosta Obce Rovensko, ktorý nevzniesol žiadne pripomienky a nenamietal ani nové skutočnosti.

Z podkladov získaných úradom, hodnotením dôkazov, vychádzajúc zo všeobecne záväzných právnych predpisov je v danom prípade zrejmé, že plynárenské zariadenia vybudované v II. etape plynifikácie Obce Rovensko odovzdala obec do správy SPP v súlade s v tom čase platným zákonom č.67/1960 Zb. o výrobe, rozvoje a využití vykurovacích plynov a v súlade so Zmluvou o prevode hmotného investičného majetku zo dňa 20.11.1997 uzavretou medzi Obcou Rovensko a SPP. Tvrdenie obce, že bola prinútená investovať finančné prostriedky do vyhradeného technického zariadenia, čím SPP zneužil svoje dominantné postavenie sa z predložených podkladov i vykonaného šetrenia nepotvrdilo. SPP na základe zmluvy na plynifikáciu Obce Rovensko preinvestoval celkovo 2 781 116,- Sk, čo predstavuje 58 % z nákladov. Plynárenské zariadenia v obci boli vybudované na základe zmlúv uzavretých v zmysle Obchodného zákonníka. Predmetné zmluvy neobsahujú žiadne prvky priameho alebo nepriameho vynucovania neprimeraných podmienok. Trvanie SPP na dodržaní uzavretej zmluvy a neochota uhradiť všetky náklady obce za II. etapu plynifikácie nemožno označiť za

zneužitie dominantného postavenia.

Na základe vykonaného šetrenia ako aj predložených podkladov úrad nezistil porušenie ustanovenia § 7 zákona zo strany SPP.

Vzhľadom na zistený skutkový stav, citované právne predpisy, úrad rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie o rozklade :

Podľa ustanovenia § 61 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia rozklad. Včas podaný rozklad má odkladný účinok.

	JUDr. Dušan Bernáth riaditeľ II. výkonného odboru
--	--

Rozhodnutie dostanú :

1. Obec Rovensko, 905 01 Rovensko 146
2. Slovenský plynárenský priemysel štátny podnik, Mlynské Nivy č. 44/a, Bratislava